

Meri-Lapin ympäristölautakunta
Suensaarenkatu 4
95400 Tornio

Päätöksen antopäivä 20.12.2024
Päätöksen tiedoksisaantipäivä 27.12.2024

Dnro 5088/12.03.03.00.01/2024

17.12.2024 § 84

Maa-aines- ja ympäristölupapäätös maa-ainesten ottamiseen, louhintaan, murskaukseen sekä lupa toiminnan aloittamiseen ennen päätöksen lainvoimaisuutta tiiloille Louhimo 851-418-21-82 ja Mäki 851-418-21-52, Peab Industri Oy, Laivajärven louhimo, Tornio

Valmistelija ympäristötarkastaja Heidi Ilmasti:

ASIA

Maa-aineslain 4 §:n sekä ympäristönsuojelulain 27 §:n mukainen päätös yhteislupahakemuksesta, joka koskee Tornion Laivakallion kiinteistöä Louhimo 851-418-21-82 ja määräalaa kiinteistöstä Mäki 851-418-21-52. Päätös sisältää myös ratkaisun ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamisesta ennen lupapäätöksen voimaantuloa.

HAKIJA

Peab Industri Oy
Karvaamokuja 2A
Y-tunnus: 2977551-2
Yhteyshenkilö: Mikko Sipola p. 040 651 7807
Yhteyshenkilö: Simo Kivimäki p. 0503900600

ALUEEN SIJAINTI

Toiminta-alue sijaitsee Torniossa Laivajärven alueella hakijan omistamalla tilalla Louhimo (851-418-21-82) sekä noin 2 hehtaarin määräalalla kiinteistöllä Mäki (851-418-21-52), jonka omistaa yksityinen omistaja. Alueelle kulku tapahtuu tieyhteydestä, joka kulkee tilojen Kulmuni 851-418-21-48 ja Ranta 851-418-21-44 välistä rajaa pitkin Laivajärventielle. Kiinteistöllä on tieoikeus tilan Kulmuni kautta.

ASIAN VIREILLETULO

Maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyhakemus on saapunut Meri-Lapin ympäristölautakunnalle 30.9.2022, jolloin se on tullut vireille. Lupahakemuksen päivitetty versio on toimitettu 24.6.2024.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUS

Tilalla Louhimo 851-418-21-82 on Meri-Lapin ympäristölautakunnan myöntämä maa-aineslupa (28.10.2014 § 136), joka on voimassa 30.6.2024 saakka sekä Meri-Lapin ympäristölautakunnan 16.12.2014 § 148 myöntämä ympäristölupa louhinnalle ja murskaukselle, joka on voimassa 30.9.2025 saakka. Yhteisluvalla on tarkoitus korvata nämä lainvoimaiseksi tullessa.

Alueella on ollut Pohjois-Suomen aluehallintoviraston antama vesilain mukainen päätös (26.8.2014, Nro 53/2014/2, Dnro PSAVI/7/04.09/2014), jossa on

Toimipaikat:

Tornio
Suensaarenkatu 4
95400 TORNIO

Keminmaa
Kunnantie 3
94400 KEMINMAA

Puhelin ja sähköposti:
Puh. (016) 432 11 (vaihe)
ymparistonsuojelu@tornio.fi

annettu lupa louhoksen tyhjentämiseen vedestä ja pohjavedenpinnan alentamiseen sekä oikeus johtaa avolouhokseen tulevia pinta- ja pohjavesiä hakemuksen mukaisesti louhosalueen ulkopuolelle olemassa oleviin metsäoijiin. Lupa on päättynyt 30.9.2024. Hakijalle on myönnetty 24.6.2024 vesilain mukaisen lupa louhoksen tyhjentämiseen vedestä, pohjavedenpinnan alentamisen ja vesien johtamiseen (Nro 81/2024 Dnro PSAVI/12246/2022). Lupa on voimassa 24.6.2034 asti.

Hakija on tehnyt kiinteistön Mäki 851–418–21–52 omistajien kanssa kiinteistökaupan esisopimuksen 23.9.2022.

Alue sijoittuu Tornion kaupungin yleiskaavassa (hyväksytty 14.12.2009) osoitetulle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M).

TOIMINTA-ALUEEN YMPÄRISTÖ

Hakemuksen mukaisella alueella Louhimo 851-418-21-82 on kalliokiviainesten ottotoimintaa. Länsi-Lapin maakuntakaavassa (lainvoimainen 11.9.2015) suunnitelma-alue sijaitsee Viitakankaan maa-ainesten ottoalueella (EO 2405). (siirtäisin edelliseen kappaleeseen). Suunnitelma-alueen länsipuolella on valtakunnallisesti arvokas Käärmekangas-Viitakangas (MOR-Y13-001) moreeni-muodostuma.

Tornionlaakson museo on tehnyt arkeologisen inventoinnin alueelle Mäki, mitä ei havaittu mitään arkeologisiin kohteisiin viittaavaa. Hakemuksen mukaiselle hankealueelle, sen välittömään läheisyyteen tai suunniteltujen vedenpurkureitien alueelle tai niiden välittömään läheisyyteen ei sijoitu tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (2021/521) koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei uhanalaisten kasvilajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) eläinlajien ja kasvilajien havaintopaikkoja (30.10.2023 Lajitietokeskus). Hakemuksen mukainen hankealue ei sijoitu luonnonsuojeluohjelmien alueelle, luonnonsuojelualueille eikä Natura 2000-verkoston alueille. Läntisen vesien purkureitin läheisyyteen sijoittuu kuitenkin Tumalan yksityismaiden luonnonsuojelualue (YSA231647).

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue on suunnittelualueesta noin 700 metrin päässä lännessä oleva II-luokan Laivakankaan pohjavesialue (1285110). Kohteen läheisyydessä ei ole vedenottoa, luonnontilaisia lähteitä tai yksityistalouksien kaivoja.

Lähimmät asuinrakennukset ovat suunnitelma-alueen eteläpuolella Laivajärventien varrella noin 650 m etäisyydellä kiinteistön Laivajärven louhimon rajasta.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Kiviaineksen ottamistoiminta

Peab Industri Oy hakee maa-aines- ja ympäristölupaa maa-ainesten ottamiseen, louhintaan, murskaamiseen sekä lupa toiminnan aloittamiseen ennen

päätöksen lainvoimaisuutta. Haettavan luvan suunnitelma-alue on 8,3 hehtaaria ja ottamisalueet ovat 5,8 hehtaaria. Kiinteistöltä Louhimo 851-418-21-82 on otettavaa noin 647 000 m³ ja määrälalta kiinteistöstä Mäki 851-418-21-52 noin 223 000 m³. Kiviaineksen kokonaisottomäärä on 870 000 m³. Arvioitu vuotuinen otto kiintokuutiometreinä on 0-87 000 m³. Pintamaat läjitetään ottoalueelle.

Suunnitelma-alueen sisäpuolelle sijoittuu kaikki ottotoimintaan liittyvät toiminnot, kuten ottamis-, varastointi- ja tukitoiminta-alueet. Ottamisalueen sisällä sijoittuvat kaikki ottamistoimintaan sijoittuvat toiminnot, kuten murskaus, louhinta, pintamaiden käsittely ja jälkihoitotoimet. Ottamisalueen reunoille louhitaan porrastus tasolle +18, jota vasten alueen luiskat tuetaan maisemoinnin helpottamiseksi. Porrastuksen tasosta +18 alaspäin tasolle -10 kallioseinämät jätetään 7:1 louhintakaltevuuteen.

Louhinnassa huomioidaan eteläpuolelle sijoittuvat voimajohdot (400 kV:n sekä kaksi 110 kV:n). Nykyistä ottamisaluetta ympäröi verkkoaita, sekä laajennusalue ympäröidään verkkoaidalla. Alueelle asennetaan tarvittavat varoituskyltit ja nauhat. Alueelle on tieyhteys ja keskimäärin enimmäistuotantomäärällä raskaan liikenteen käyntejä on arkisin noin 11. Kysyntä määrittää täysin liikennemäärät eikä liikennöinti ole jatkuvaa.

Ennen toimintajakson aloittamista louhos tyhjenetään vesistä pumppaamalla. Tyhjennyspumppauksien aikana johdettava vesimäärä on enintään 6 000 m³ vuorokaudessa. Tyhjennyspumppauksessa käytetään tarpeen mukaan useampaa (2-3) pumppua. Louhoksen tyhjentämisen jälkeen sinne kertyvää pinta- ja pohjavettä pumpataan ja johdetaan ojiin louhoksen kuivana pidon edellyttämä määrä toimintajakson ajan.

Louhinta ja murskaus

Louhinta käsittää panostusreikien poraamisen kallioon hydraulisella poravauhulla sekä porareikien panostamisen ja kallion räjäyttämisen. Panostus tehdään yleensä samana päivänä ennen räjäytystä. Räjäytyksestä varoitetaan äänimerkillä. Räjäytyksestä jäävien mahdollisten ylisuurien lohokareiden rikoituksessa käytetään hydraulisella iskuvasaralla varustettua kaivinkonetta. Irrotettu kalliokiviaines murskataan paikalle tuotavalla siirrettävällä murskauslaitoksella. Murskauslaitos sijoitetaan aluksi maanpinnantasolle, kun louhoksen alatasolle tulee riittävästi tilaa, voidaan murskauslaitos siirtää sinne. Murskauslaitosta siirretään toiminnan edetessä. Murskaimia on 3-5 kappaletta: esi-, väli- ja tarvittava määrä jälkimurskaimia. Murskauksen yhteydessä käytettävät seulat ovat 2- tai 3-tasoseuloja. Murskauslaitoksen toimintaan tarvittava sähkö tuotetaan kevyttä polttoöljyä käyttävällä aggregaatilla. Valmiit murskelaajikkeet varastoidaan alueelle varastokasoihin, joista ne kuljetetaan käyttökohteisiinsa. Murskauslaitoksen ollessa paikalla alueella työskentelee kerrallaan 3-8 henkilöä.

Toimintojen ajankohdat

Murskausta, poraamista ja rikutusta tehdään arkisin klo 6-22, räjäytystä arkisin klo 8-18. Kuormaamista ja kuljetusta alueella on arkisin klo 6-22 sekä lauantaisin 7-18.

Raaka-aineet ja polttoaineet

Materiaali	Keskimääräinen (tn/a)	Maksimi (tn/a)	Varastointipaikka
Toiminta-alueella otettava/murskattava kiviaines	117 450	234 900	Suunnitelma-alue
Polttoaine, laatu: kevyt polttoöljy - louhinta - murska - kuormaajat	 27 39 39	 55 78 78	Murskauslaitos/tukitoiminta-alue
Räjähdyksineet, tyyppi: Dynamiitti, aniitti ja ammoniumnitraatti	35	70	Ei varastoida alueella, tuodaan tarvittaessa
Sähköenergia (GWh/a) ☐ Verkko ☒ Aggregaatti	0,4	0,9	

Kuvassa on esitetty toiminta-alueella käytettävät raaka-aineet sekä tuotantomäärät.

Poravaunujen ja murskauslaitoksen käyttöenergia tuotetaan omilla dieselmoottoreilla, joiden polttoaineena on kevyt polttoöljy. Murskattavaa kiviainesta kastellaan tarvittaessa pölyämisen estämiseksi. Tarvittava talousvesi tuodaan erikseen.

Kaikki polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, jotka ovat lukittavia ja varustettu ylitäytönestimillä. Jos polttoainesäiliöt varastoidaan ja kuljetetaan UN-hyväksytyssä kontissa, tapahtuu niiden tankkaus hallitusti kontin sisällä. Säiliöt toimivat sähköpumpulla. Pyöräkuormaajien tankkauksessa käytetään tarvittaessa suojakaukaloita, jotka estävät mahdollisten roiskeiden pääsyn maaperään. Moottori-, hydraulikka- ja voiteluöljyjä varastoidaan niiden omissa myyntipakkauksissa tiivispohjaisissa öljy- tai varastokonteissa. Tukitoiminta-alueella on kemikaalien käsittelyä varten tarvittaessa alue, joka on nestettä läpäisemätön ja reunoiltaan korotettu. Alueella ei varastoida polttoaineita toimintajaksojen välillä.

Kaivannaisjätteen jätehuolto

Alueella on jo poistettuja pintamaita noin 5000 m³. Avattavan alueen myötä pintamaita tulee lisää noin 11 000 m³. Pintamaiden paksuus alueella on 0–2 metriä. Pintamaat hyödynnetään ottamisalueen jälkihoitoon ja maisemointiin. Ottamisalueella on hyvin vähäisiä määriä poistettavaa puustoa. Poistettavat puut kuljetetaan hyödynnettäväksi ottamisalueen ulkopuolelle. Laajennusalueelta puusto on jo poistettu.

Maisema

Alueella on jo aiemmin suoritettu maa-ainesten ottoa, jonka johdosta nyt haettavan oton vaikutus maisemaan ja luontoon on vähäinen. Ottamistoiminta sijoittuu Länsi-Lapin maakuntakaavassa maa-ainesten ottoalueeksi. Kaukomaisemaan ottamisella ei ole vaikutusta.

Pöly, värinä ja melu

Melua syntyy jokaisessa toimintavaiheessa: porauksessa, räjäytyksessä, rikotuksessa, murskauksessa, kuormauksessa, liikenteestä sekä energian tuottamisessa laitokselle aggregaatilla. Porauksen, työkoneiden ja liikenteen melu on tasaista. Murskauksen ja rikotuksen melu saattaa olla impulssimaista tarkastelupisteen läheisyydestä riippuen. Impulssimaisuus-tekijä vähenee melun edetessä. Räjäytysten ja rikotuksen melu voi olla impulssimaista myös lähimmissä altistuvissa kohteissa.

Räjäytyksiä tehdään harvoin, räjäytyksiä on niinä vuosina, kun alueella on toimintaa 1-3 kertaa ja enimmäistuotantomäärällä 4-7 kertaa riippuen kerralla räjäytettävästä määrästä. Räjäytyksen melu on voimakas, mutta lyhytkestoinen. Suoritettavat räjäytykset ovat kestoltaan lyhytaikaisia ja näin ollen ekvivalenttimelun (LAeq) kannalta merkityksettömiä, kun huomioidaan räjäytysten lukumäärä koko toimintakaudella. Vaikutukset melun osalta kohdistuvat lähinnä ottoalueella työskenteleviin ihmisiin. Räjäytysten aiheuttamaan melutasoon ympäristössä vaikuttavat käytettävän räjähdemateriaalin määrä sekä tarvittavien räjäytysten määrä. Melun leviämiseen vaikuttaa myös mm. louhintakorkeus yleisen maaston korkeuteen nähden. Yksittäisen räjähdystapahtuman melutasosta ei ole ympäristönsuojelullisia säädöksiä.

Ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia värinästä aiheutuu vain räjäytyksien yhteydessä. Räjäytysten aiheuttamaa värinää vähennetään optimoimalla käytettävä momentaaninen räjähdemateriaalin määrä kohteeseen sopivaksi. Räjäytys- ja louhintatöitä koskee erillinen lainsäädäntö, jota louhintatöissä noudatetaan. Louhintatyöstä tehdään aina räjäytys- ja turvallisuussuunnitelma. Jokaisesta kentästä tehdään lisäksi erillinen räjäytyssuunnitelma. Näillä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa tai merkittävää haittaa ympäristölleen. Ennen räjäytystä varmistetaan, että vaara-alueella ei ole ihmisiä. Räjäytyksestä ilmoitetaan äänimerkillä, pillin soitolla. Räjäytystyötä tekevät koulutetut ja räjäytystyön vaatimat pätevyudet omaavat henkilöt.

Louhintatöiden räjäytyksistä välittyy ympäristöön erilaisia vaikutuksia. Havaittavat ilmiöt ovat osin rakennuspohjan kautta välittyvää värinää ja osin ääni- ja ilmanpaineilmiöitä. Kallio- ja maaperässä välittyvä värinä vaimenee erittäin voimakkaasti etäisyyden myötä, ilmaitse välittyvät ääni ja ilmanpainevaikutukset ulottuvat etäämmälle. On tavanomaista, että ääni- ja ilmanpainevaikutukset aiheuttavat sekaannusta aistinvaraisesti räjäytyshavaintoja arvioitaessa.

Pitkien etäisyyksien takia värinää ei ole ollut tarvetta mitata asuinrakennuksista.

Maaperä ja vesistö

Normaalista toiminnasta ei aiheudu haitallisia päästöjä maaperään. Louhinnasta vapautuu jonkin verran räjähdysaineiden sisältämiä nitraattiyhdisteitä ympäristöön sekä pinta- ja pohjavesiin. Louhinnan vaikutus saattaa näkyä pintavesissä kohonneina nitraattipitoisuuksina. Oikealla ja ammattitaitoisella panostuksella louhintatoiminnasta ympäristöön vapautuvien aineiden pitoisuudet ovat yleensä varsin pieniä. Tarkkailutulosten perusteella nitraattipitoisuuksissa ei ole ollut merkittävää nousua. Pohjavedenpinnan alentamiselle ja vesien pumppaamiselle sekä ohjaamiselle alueen metsäoijiin on myönnetty erikseen vesilain mukainen lupa.

Päästöt ilmaan

Toiminnoista aiheutuvat ilmanlaatuvaikutukset syntyvät pääosin murskauksen, kuljetusten sekä ajoittain toiminta- ja varastoalueiden hajapölypäästöistä. Louheen ja kiviainesten murskauksen, kiviainesten käsittelyn sekä muun toiminnan pölypäästöjen määrä ja leviäminen riippuvat merkittävästi sääolosuhteista. Kuljetusten pölypäästöjen määrä riippuu sääolosuhteiden lisäksi lastausten ja käsittelyn määrästä sekä siirtomatkojen pituudesta. Tiealueet toimivat suhteellisen laajoina pölyn pintalähteinä kuorma-autojen renkaiden ja tuulen nostaessa ilmaan tiepölyä. Kivipölypäästöjen lisäksi kuljetukset aiheuttavat vähäisiä määriä pakokaasupäästöjä.

Louhintatyö tehdään niin, että pölyäminen on mahdollisimman vähäistä. Räjäytyksien yhteydessä syntyvissä lyhytkestoisissa pölypilvissä voi olla korkeita hiukkaspitoisuuksia, joiden ei kuitenkaan arvioida aiheuttavan haittaa ympäristössä. Räjäytyksien määrä on vähäinen suhteessa toiminta-aikoihin. Muista toiminnasta aiheutuvaa pölyämistä vähennetään tarvittaessa kastelemalla teitä ja kulkuväyliä, murskattavaa tuotetta, koteloimalla kuljettimia sekä säätämällä kiviaineksen putoamiskorkeuksia. Kallioalueella pölyn leviämistä rajoittavat tehokkaasti myös kallioseinämät. Kasteluun käytettävä vesi on saatavissa alueelta.

	Päästöt (t/a)
	Murskaus
Hiukkaset (sis. pöly)	1,4
Typen oksidit (NO _x)	0,9
Rikkidioksidi (SO ₂)	0,3
Hiilidioksidi (CO ₂)	678

*Päästöarvot ovat maksimimääriä tuotannon maksimimäärien perustella.

Jätteet ja niiden käsittely

Vanhat öljynsuodattimet, trasselit yms. kiinteät öljyiset jätteet sekä akut varastoidaan omiin jättesäiliöihinsä lukittavaan konttiin. Tehdyt huollot ja öljyjenvaihdot kirjataan ylös ja niiden perusteella on tiedossa, paljonko jäteöljyä on varastoituna. Vaaralliset jätteet toimitetaan vaarallisen jätteen käsittelyluvan saaneeseen laitokseen tai kiinteistölle, jonka hyväksytyssä jätehuoltosuunnitelmassa tai ympäristöluvassa vastaavan vaarallisen jätteen vastaanotto on hyväksytty.

Vaarallisia jätteitä luovutettaessa jätteiden siirrosta laaditaan siirtoasiakirja, josta ilmenevät tiedot vaarallisista jätteistä voimassa olevan jätelain ja -asetuksen mukaisesti. Sekajätteet ja metallijätteet kerätään erikseen. Panostustöissä mahdollisesti syntyvät räjähdysaineiden pahvipakkaukset poltetaan räjähteitä koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti panostuspaikalla. Toiminnasta ei muodostu jätevesiä. Sosiaalitulojen vedet menevät umpisäiliöön tai käytössä on sähkövessa.

Jätenimike	Arvioitu määrä (kg/a)	Käsittely- tai hyödyn-tämistapa	Toimituspaikka (jos tiedossa)
Sekalaiset yhdyskuntajätteet	2300		Jätehuolto
Rauta ja teräs	23 000	Lajitellaan erikseen	
Jäteöljy	9300	Luvanvaraiselle vastaanottajalle	
Kiinteä öljyinen jäte	704	Luvanvaraiselle vastaanottajalle	
Muut vaaralliset jätteet (esim. akut, paristot)	93	Luvanvaraiselle vastaanottajalle	

Jätteiden määrä on arvioitu hakijan pitkän ajan tietojen perusteella huomioiden haettavan enimmäistuotantomäärän.

Alueen jälkihoito ja myöhempi käyttö

Maanpinta on louhoksen ympärillä tasolla +24..+26. Reunat luiskataan 1:3 kaltevuuteen tasolle +18 saakka. Lopullinen vesipinta on tasolla +20, joten luiskarakenne ulottuu 2 metriä vesipinnan alapuolelle. Tasosta +18 alaspäin tasolle -10 kallioseinämät jätetään 7:1 louhintakaltevuuteen. Vesipinnan yläpuolinen luiskarakenne tehdään pintamaista. Veden alle jäävien luiskarakenteiden teossa ei käytetä humuspitoisia maita. Louhokseen kulkeva ajoluiska jää alueelle myös toiminnan loputtua. Ajoluiskan kaltevuus on 1:8 ja leveys noin 18 metriä.

Alueen tasauksessa ja muotoilussa käytetään puhtaita maa-aineksia. Kun hakija on toteuttanut alueen jälkihoidon, toimitetaan valvovalle viranomaiselle pohjavesialtaan syvyystiedot sekä kartta alueesta. Kun ottamistoiminta päättyy, muodostuu alueelle noin 30 metriä syvä vesiallas ja ympäröivän alueen annetaan metsittyä luontaisesti.

Lupa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta

Luvanhakija anoo lupaa aloittaa kalliokiviainesten ottamistoiminta ja murskaus ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Perusteluina todetaan, että haettava alue on vanhaa maa-ainestenottoaluetta, eikä toiminnan jatkaminen ennen lainvoimaa estä muutoksenhakua.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kuuluttamalla Tornion kaupungin verkkosivuilla 9.9.-15.10.2024. Asiakirjat ovat olleet saatavilla myös Meri-Lapin ympäristöpalvelujen toimistossa. Hakemuksen vireilläolosta on ilmoitettu Lounais Lappi-lehdessä 12.9.2024.

Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilojen maanomistajille 600 metrin säteellä. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Tornionlaakson museolta sekä Lapin ELY-keskukselta.

Muistutukset ja lausunnot

Hakemuksesta ei jätetty yhtään muistutusta määräaikaan mennessä.

Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto 17.10.2024:

”...Edellytykset maa-ainesten otolle

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu kallionotto toiminta ei sijoitu pohjavesialueelle tai geologisesti arvokkaalle alueelle. Suunniteltua aluetta on käytetty aiemmin maa-ainesten (kalliokiviaines) ottamiseen, ja alueelle myönnetty uusi vesilain mukainen lupa on voimassa 10 vuotta lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta. ELY-keskus katsoo, että hankkeelle mahdollisesti myönnettävään maa-aines- ja ympäristöluvun tulee olla ajallisesti yhtenevä toiminnalle myönnetyn vesilain mukaisen luvan kanssa.

Lupaharkinnassa tulee huomioida lisäksi edellä ja seuraavassa esitetyt asiat.

Tarkkailu

ELY-keskus katsoo, että maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan tarkkailu ei voi olla vähäisempää kuin vesilain mukaisessa luvassa on määrätty. Tarkkailun tulee olla yhtenäinen vesilain mukaisen luvan lupamääräysten kanssa, jolloin molemmat tarkkailut voidaan toteuttaa samanaikaisesti.

ELY-keskus on tehnyt päätöksen vesilain mukaiseen lupaan liittyvän tarkkailun hyväksymisestä 13.9.2024.

Ottamistoiminta

Maa-ainesten otossa tulee ottaa turvallisuusnäkökohdat huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Räjähälytyksistä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa. Ottoalueen jyrkänteiden suojaaminen ja merkitseminen tulee tehdä riittävällä tavalla. Lippusiiman käyttöä jyrkänteiden merkitsemiseen tulee välttää.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Jätteitä ei saa polttaa tai haudata. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä.

Häiritsevä melu ja pöly tulee estää. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkonien huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Alueella toimittaessa tulee pitää huolta, että alinta ottotasoa ei aliteta, ja että korot on alueella merkitty huolellisesti ja ajantasaisesti.

Murskaus

Suunniteltu kallionlouhinta- ja murskaustoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Murskaustoiminnan osalta ELY-keskus kuitenkin korostaa huolellista toimintakulttuuria. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Suojausratkaisujen tulee olla tiiviitä ja öljyjä kestäviä, eikä suojarakenteeseen saa päästä virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettyinä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle.

Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee alueen massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkihoitaa siten, että suojarakenteet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

Murskauslaitoksen melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos tulee sijoittaa siten, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön.

Pintavedet

Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen pintavesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Toiminnan vaikutuksia pintavesiin tulee tarkkailla vesilain mukaiseen lupaan liittyvän tarkkailupäätöksen mukaisesti.

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä mahdollisessa maa-ainesluvassa. Jälkihoidon toteuttamisessa alueella tulee huomioida myös vesilain mukaisessa luvassa määrätyt jälkihoitoa koskevat toimenpiteet ristiriitaisen lupamääräysten välttämiseksi. Jälkihoito- ja maisemointityöt tulee tehdä luvan voimassaoloaikana.

Jälkihoitotoimia ovat alueen mm. siistiminen, muotoilu, luiskaus sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi. Myös mahdollisesti vedenpinnan alapuolelle jäävät luiskat tulisi muotoilla samaan kaltevuuteen vähintään kahden metrin vesisyvyyteen saakka.

Vesipinnan yläpuolisissa maisemointavissa osissa pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Mikäli alueelle tuodaan jälkihoitoa varten maa-aineksia muualta, ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten tulee olla puhtaita, ja niiden alkuperä tulee tarvittaessa pystyä osoittamaan.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasvoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30).

Johtopäätökset

Suunniteltu maa-ainesten ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle tai arvokkaalle geologiselle kohteelle. Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu alueelle, jolta on aiemmin otettu maa-aineksia. Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle

maa-ainelain (MAL 3 §) tarkoittamia haittoja, mikäli ottaminen tapahtuu hakemuksessa esitetyllä tavalla ja ottamistoiminnassa huomioidaan edellä esitetyt asiat sekä toiminnalle myönnetty vesilain mukainen lupa lupamääräyksineen.

ELY-keskus myös muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Luvan haltijan on tehtävä maa-ainelain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitettun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella. ...”

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta 19.9.2024

...”

Liikenne:

Suunnitelmasta ei käy esille, kulkevatko raskaan liikenteen ajoneuvot Laivajärventien pohjois-länsipuolta vai itä-eteläpuolta. Itä-eteläpuolella on päällystämätöntä melko kapeaa soratietä useita kilometrejä ja tien varrella sijaitsee useita omakotitaloja sekä Rakanmäen rautakauden aikainen hautaröykkiö muistomerkki. Myös eteläpuolen tien kastelusta tulee huolehtia pölyn leviämisen estämiseksi, mikäli tietä käytetään. Lisäksi käytettävien sorateiden kunnostus voi olla aiheellista kiviainesten kuljetukseen soveltuvaksi tarvittavilta osin. Laivajärven pohjois-länsipuolen tiessä on asfaltissa hieman rikkeitä, jotka voivat lisääntyä raskaan liikenteen vuoksi.

Melu- ja värinävaikutus:

Hakija on ilmoittanut melun olevan luonteeltaan tasaista porauksen, työkoneiden ja liikenteen melun osalta. Murskauksen ja rikotuksen melu saattaa olla impulssimaista, voimakasta, tarkastelupisteen etäisyydestä riippuen. Impulssimaisuustekijä vähenee melun edetessä. Räjähäytysten ja rikotuksen melu

voi olla impulssimaista myös lähimmissä altistuvissa kohteissa, mutta sen on arvioitu olevan lyhytkestoista. Vaikutukset melun osalta kohdistuvat lähinnä ottoalueella työskenteleviin ihmisiin. Hakija on arvioinut pitkistä etäisyyksistä johtuen, ettei värinää ole ollut tarvetta mitata asuinrakennuksista. Terveystensuojelulaki (763/1994, 1, 2, 26, 27 §) edellyttää toimintaa harjoitettavaksi siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy. Toiminnasta ei saa aiheutua pölyä, värinää ja melua asuinrakennuksiin siinä määrin, että siitä voi aiheutua asukkaille terveyshaittaa. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää asunnoissa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (545/2015, 12 §) annettuja melutason ohjearvoja 35 dB (LAeq) klo 7–22 välisenä aikana ja 30 dB (LAeq) klo 22–7 välisenä aikana. Hakemuksen käsittelyssä on hyvä huomioida myös Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista. Melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB asuinalueiden pihalle.

Räjähäyttykset ja niistä ilmoittaminen:

Hakemuksessa on esitetty räjähäytystilanteissa toimittavan siten, että ympäristöä varoitetaan tulevastakin räjähäyttyksestä ja alueelle tulevat tiet suljetan sekä ihmisten pääsy alueelle estetään. Alueelle johtavalla tiellä on puomi asiattoman kulkemisen estämiseksi ja alueesta varoitetaan kyltein niin, ettei sinne voi

joutua vahingossa. Hakemuksesta ei kuitenkaan käy esille, miten ja milloin ympäristöä varoitetaan. Toimitetaanko alueen asukkaiden postilaatikkoihin tieto esim. 1–2 viikkoa aikaisemmin räjähäyttyksen ajankohdasta, ilmoitetaanko paikallislehdessä vai kuinka on tarkoitus toimia, jotta alueen asukkaat ja muutkin alueella kulkevat tietävät räjähäyttyksistä ajoissa. ...”

Tornionlaakson museon lausunto 21.10.2024:

...”Suunnittelutilanne, rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelun lounaan kohteena oleva alue sijoittuu kaavallisesti Länsi-Lapin maakuntakaavan (2015) ja Tornion yleiskaava 2021 (2009) alueille. Alueella ei ole tarkempaa kaavaa. Lupahakemuksen kohteena oleva alue sijoittuu molemmissa kaavoissa Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Maakuntakaavassa olemassa oleva ottoalue on osoitettu Maa-ainesten ottokohteena (EO 2405, Viitakangas) ja välittömästi alueen itäpuolelle on osoitettu Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma. Molemmissa kaavoissa eteläpuolelle on osoitettu olemassa oleva Voimajohto (z) sekä Moottorikelkkailureitti.

Yleiskaavassa Viitakangas on osoitettu merkinnällä Arvokas harjualue tai geologinen muodostuma (ge), jonka kaavamääräyksen mukaan merkinnällä osoitetaan Valtakunnallisesti arvokkaat moreeni muodostumat: (mm.) Käärmekangas-Viitakangas. Maa-ainestenottaminen alueella saattaa todennäköisesti aiheuttaa maa-ainelain 3§:ssä mainittuja vahingollisia vaikutuksia. Vaikutukset selvitetään tapauskohtaisesti maa-ainelain mukaisessa lupamenettelyssä.

Lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde (RKY2009) on Pohjanmaan rantatie Laivajärven eteläpuolella. Lähin maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö on Kemijoen ranta-asutus, Kemijokivarressa. Hankealueen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Lähin maakunnallisesti arvokas maisema-alue (MAMA2016) on Liakanjokivarsi reilun 15 kilometrin päässä luoteessa. Lähin paikallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sijaitsee hakealueen eteläpuolella Laivajärvellä. Kylä on osoitettu Tornion yleiskaavassa Paikallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi (sk/p). Suunnittelualue on maankäyttöhistorialtaan metsätalousaluetta, jolla ei tietyvästi ole olemassa olevaa rakennuskantaa. Lähimmät asuinrakennukset ovat hankealueen eteläpuolella Laivajärventien varrella noin 650 metrin etäisyydellä Laivajärven louhimon rajasta. Tällä hetkellä suunnittelualueen ja asutuksen välillä on metsätalouskäytössä olevaa metsää ja voimajohtokäytävä. Louhoksen länsipuolella sijaitsee ampumarata sekä metsästysmaja ja itäpuolella Viitakankaalla laavu. Ottamistoiminnalla ei oletettavasti ole merkittäviä vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön tai maisemaan.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Maanotto-alueen, jota lupahakemus koskee, läheisyydessä ei sijaitse tunnettuja muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Arkeologiset inventoinnit ovat kuitenkin joko vanhentuneita tai niitä ei juuri kyseiseltä suunnittelualueelta ole. Tornionlaakson museon tietojen mukaan myöskään nykyisellä ottoalueella ei ole tehty arkeologista inventointia ennen ottamisen aloittamista 2000-luvun alussa. Laivajärven alue on arkeologiselta potentiaaliltaan korkea. **Laivajärven pronssi- ja rautakauden kohteita** (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 101235) pidetään valtakunnallisesti merkittävänä arkeologisena kokonaisuutena, johon kuuluvat **Rakanmäki** (851010002), **Lapinkula** (1000000993) ja **Susihaudanmäki** (1000000994). Entisen Laivajärven ympäristössä sijaitsevat pronssi- ja rautakaudelle ajoittuvat asuinpaikat ja kivirakenteet muodostavat poikkeuksellisen näyttävän ja ominaisuuksiltaan harvinaisen kokonaisuuden. Näistä kohteista Susihaudanmäki sijoittuu maanottoalueelta reilun 800 metriä länsilounaaseen.

Alueen, jolle maanotto- ja ympäristölupa kohdistuu, ottamaton osa on potentiaalinen ennestään tuntemattomien muinaisjäänösten löytymiselle. Suunnittelualueen pohjoisosassa aiemmin kaivamattomilla alueilla sekä nykyisen ottoalueen reunamilla, jossa ottoa ei ole vielä tehty, tulee tehdä arkeologin suorittama inventointi mahdollisten aiemmin tuntemattomien muinaisjäänöskohteiden varmistamiseksi.

Hankkeen toteuttajan tulee tilata arkeologinen kulttuuriperintöinventointi alan toimijalta. Inventoinnin kustannuksista vastaa hankkeen toteuttaja. Arkeologisten tutkimusten tulee perustua Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeisiin (2020). Ohjeistus sisältää myös ohjeita suunnittelijoille ja hankkeiden toteuttajille sekä arkeologisten kenttätöiden tilaajille (s. 31-33). Nämä löytyvät Museoviraston verkkosivuilta osoitteesta:

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinenkulttuuriperinto/>

arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologistenkenttätöiden-laatuohjeet

Luettelo arkeologisia kenttätöitä toteuttavista toimijoista on Museoviraston verkkosivuilla: <https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinenkuittuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnontutkimus/arkeologistenkenttätöiden-tilaaminen>

Tornionlaakson museo suosittelee arkeologisten kenttätöiden tekijää olemaan yhteydessä museon arkeologiin ennen inventoinnin aloittamista.

Vasta inventoinnin tulosten perusteella Tornionlaakson museo voi arvioida maanotosta aiheutuvia vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön. Maanottolupaa ei voi myöntää ennestään kaivamattomille tai ottamattomille alueille (kuva) ennen arkeologisen kulttuuriperinnon inventointia ja museon lausuntoa sen pohjalta. ...”

Tornionlaakson museon jatkolausunto 24.11.2024:

Tornionlaakson museo edellytti lausunnossaan 21.10.2024 arkeologisen tarkastuksen tekemistä ennen maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämistä. Maastotarkastus tehtiin 1.11.2024. Peab Industri Oy tilasi alueen arkeologisen inventoinnin Maanala Oy:ltä 28.10.2024. Inventoinnissa alueelta ei havaittu mitään arkeologisiin kohteisiin viittaavaa. Kiinteistöllä, jolle lupaa haetaan, ei ole muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Esitetä luvan myöntämiseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei ole.

Hakijan vastineet lausuntoihin

Annettujen muistutusten ja lausuntojen johdosta Peab Industri Oy on antanut vastineen 26.11.2024.

1. Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta, 19.9.2024, 5076/11.01.00.06/2024

Liikenne:

Liikenne ohjautuu pääsääntöisesti Laivajärventieltä alueelle. Tietä voidaan tarvittaessa kastella, kun pölyn leviäminen on hakijan toiminnasta johtuvaa. Hakija osallistuu nykyiselläänkin sora-tien kunnossapitoon. Enimmäistuotantomäärällä alueella on keskimäärin noin 11 raskaan liikenteen käyntiä vuorokaudessa. Liikennöinti ei ole jatkuvaa, sillä kiviainestuotteiden kysyntä määrittää liikennemäärät. Raskaalla liikenteellä ei ole haittaa omakotitaloille tai Rakameän rautakauden aikaisen hautaröykkiön muistomerkillä. Hakijan arvion mukaan ottamisalueen liikennemäärät eivät ole sellaisia, että ne yksistään aiheuttaisivat Laivajärventien asfalttipäällysteeseen enempää rikkeitä.

Melu- ja värinävaikutus:

Kivenmurskaamojen ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista säädetään ns. muraus -asetuksella (valtio-neuvoston asetus 800/2010) silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa. Muraus-asetuksen 7 §:n mukaisesti toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Hakija toteaa, että muraus-asetuksen mukaisiin raja-arvoihin pääseminen varmistaa sen, että terveydensuojelulain mukaista terveyshaittaa ei aiheudu asu-tukselle.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 650 metrin etäisyydellä ottamisalueesta. Hakija toteaa, ettei pitkistä etäisyyksistä johtuen melun tai värinän mittaaminen ole alueella tarpeen. Melun leviämistä vähentää murskauslaitoksen sijoittuminen toiminnan aikana louhokseen, joloin louhoksen seinämät ehkäisevät tehokkaasti melun leviämisen.

Räjäytykset ja niistä ilmoittaminen:

Hakemuksessa esitetyn mukaisesti ennen räjäytystä varmistetaan, että vaara-alueella ei ole ihmisiä. Räjäytyksestä varoitetaan ympäristöä äänimerkillä. Hakija toteaa, ettei räjäytyksestä ilmoiteta alueen asukkaille 1-2 viikkoa aikaisemmin räjäytyksen ajankohdasta tai paikallislehdessä. Räjäytyksen melu on voimakas, mutta lyhykestoinen. Arvion mukaan nykyisillä etäisyyksillä asuinrakennuksiin räjäytyksistä ilmoittaminen ei ole tarpeen. Jos ilmoittaminen koetaan tarpeelliseksi, voidaan räjäytyksistä aiheutuvaa säikähtämisvaikutusta lieventää tiedottamalla räjäytyksistä etukäteen. Ilmoittaminen tehdään tekstiviestein ja niissä ilmoitetaan arvioitu räjäytysajankohdasta.

Hakijalla ei ole lausuntoon muilta osin vastattavaa.

2. Lapin ELY-keskuksen lausunto, 17.10.2024, LAPELY/4361/2024

Hakija on samaa mieltä ELY-keskuksen kanssa siitä, että tarkkailun tulisi olla yhtenäinen vesilain mukaisen luvan lupamääräysten kanssa, jotta tarkkailut voidaan toteuttaa samanaikaisesti. Vesilain mukaisen luvan tarkkailu soveltuu myös maa-aines- ja ympäristöluvan tarkkailun toteuttamiseksi.

ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että ottoalueen jyrkänteiden suojaaminen ja merkitseminen tulee tehdä riittävällä tavalla ja lippusiiman käyttöä jyrkänteiden merkitsemiseen tulisi välttää. Tahaton kulku alueelle on estetty verkkoaidalla. Laajennusalue ympäröidään myös verkkoaidalla. Ennen aidan tekemistä alue merkataan varoitusmerkein tai -nauhoin tahattoman pääsyn estämiseksi. Tässä tarkoituksessa voidaan käyttää myös alueelta kasattavia pintamaita.

Hakija ei näe tarpeelliseksi esittää alueelle säilytyspaikkaa öljyiselle maa-ainekselle, sillä mahdollisissa öljy-vahinkotilanteissa öljyinen pilaantunut maa-aines kuljetetaan pois alueelta luvanvaraiseen vastaanottoipaikkaan. Murskalaitoksella on pressu, jonka päälle öljyntyneet maa-aines voidaan kasata ja toinen pressu, jolla kasa voidaan peittää. Alueella ei siis säilötä pilaantuneita maa-aineksia. Öljyvahingoissa toimitaan pelastusviranomaisten ohjeiden mukaisesti.

Maisemointia voidaan tehdä toiminnan edetessä, jos se on muut toiminnot huomioiden mahdollista. Pintamaiden varastoinnille ei ole syytä esittää varastointiaikoja, sillä ei voida varmasti tietää, onko alueella sellaista toimintaa, että maisemointia olisi mahdollista toteuttaa 2-3 vuoden kuluessa pintamaiden poistosta. Hakija huomauttaa, että Ympäristöministeriön oppaassa Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön esitetään suositeltavaa varastointiaikaa, eikä soveltuvaa varastointiaikaa. Maa-aines, joka on ollut varastoituna pidempäänkin kuin 3 vuotta, soveltuu myös jälkihoitoon.

Hakijalla ei ole lausuntoon muilta osin vastattavaa.

3. Tornio laakson museon lausunto, 21.10.2024, 5088/12.03.03.00.01/2024

Alueelle on tehty Toriolaakson museon pyytämä arkeologinen kulttuuriperintöinventointi. Inventoinnin on toteuttanut Maanala Oy:n arkeologi Arttu Tokoi. Arkeologinen inventointi on tämän vastineen liitteenä 1. Raportti on toimitettu Maanala Oy:n toimesta Toriolaakson museolle. Inventoinnissa alueelta ei havaittu mitään arkeologisiin kohteisiin viittaavaa.

Hakijalla ei ole muuta vastattavaa lausuntoon.

Maastokäynti toiminta-alueella

Ympäristötarkastaja Heidi Ilmasti tutustui 4.12.2024 yhteyshenkilö Mikko Sipilän kanssa maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen mukaiseen alueeseen maastossa. Suunnitelma-alueella oli useita murskekasvoja. Alueella ei ollut ta-
varoita tai koneita varastoituna. Verkkoaita oli kaatunut useasta kohdasta. Aita, joka kulkee kiinteistöjen Louhimo 851-418-21-82 ja Mäki 851-418-21-52

välistä oli kaatunut. Aitaa oli kaatunut myös louhoksen luiska kohdasta sekä kiinteistön keskellä olevien murskekasojen takaa. Yhdessä murskekasassa oli muovikangasta. Käynnillä sovittiin, että aita tullaan korjaamaan ja kangas tullaan viemään pois työn aloitettaessa. Kiinteistön alueelta Mäki 851-418-21-52 oli tehty hakkuuta. Alue kokonaisuudessaan oli jäässä katselmuksen aikana. Louhoksen vesi sekä murskekasat olivat jäässä.

RATKAISUOSA

VIRANOMAISEN RATKAISU

Meri-Lapin ympäristölautakunta on tutkinut hakemuksen ja myöntää Peab Industri Oy:lle:

- I) maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan tiloille Louhimo 851-418-21-82 ja määrälle kiinteistöstä Mäki 851-418-21-52 ja
- II) ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan kalion louhintaan ja murskaukseen.

Toiminnalle myönnetään myös ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n mukainen lupa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta määrätyn vakuuden (78 300 euroa) asettamisen sekä aloituskatselmuksen jälkeen.

Ottamisalueelle tulee olla riidaton kulku. Laivajärventien liikenneturvallisuus on huomioitava toiminnassa. Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksessa esitetyn mukaisesti sekä noudattaen seuraavia lupamääräyksiä siinäkin tapauksessa, että hakemuksessa esitetty olisi ristiriidassa lupamääräysten kanssa:

LUPAMÄÄRÄYKSET

Maa-ainesten määrä ja alueen rajat

1. Lupa koskee otettavan maa-ainesten kokonaismäärää 870 000 k-m³ kymmenen vuoden aikana. Ottamisen tulee tapahtua suunnitelmapiirustusten mukaisesti kaivualueen rajauksen sisällä. Suunnitelma-alueen pinta-ala on 8,3 hehtaaria ja ottamisalue 5,8 hehtaaria. (MAL 11 §)
2. Alin ottamistaso on - 10 (N2000). Ottajalla tulee olla aina tiedossa hyväksytty ottamistaso. Alinta ottotaso ei saa alittaa. (MAL 11 §)
3. Sallittu ottamistaso ja ottamisalueen rajat on merkittävä selkeästi näkyviin maastoon. Merkinnät tulee olla käytettävissä koko ottamistoiminnan ajan. (MAL 11 §)
4. Maa-ainesten ottamisalue on järjestettävä siten, että alue on turvallinen siellä liikkujille ottamistoiminnan aikana. Jyrkät rinteet on suojattava siten, että putoamisvaaraa ei ole. Laivajärventien turvallisuus on huomioitava toiminnan suunnittelussa ja alueella työskenneltäessä. Lippusiiman käyttöä jyrkänteiden merkitsemiseen tulee välttää. (MAL 11 §)

5. Ottoalueen tilojen Mäki 851-418-21-52, 851-418-21-82, 851-418-21-31 ja 851-418-24-9 osalta ottamista voidaan tehdä ko. kiinteistön omistajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti kiinteistön rajaan asti. Niitä osin, kun tilalla 851-418-21-82 on jo olemassa oleva louhos, voidaan ottaminen tehdä ilman luiskarakennetta. Niiltä osin, kun tilalla 851-418-21-52 ei ole jo olemassa olevaa louhosta, tulee ottamisessa tehdä luiskarakenteet suunnitelmakarttojen (lopputilanne ja leikkaukset A-C) mukaisesti.

Ottamisalueen tilaan 851-418-21-78 ja 851-418-21-44 tulee jättää asemapiirroksessa esitetty suojavyöhyke, jossa ei tehdä louhintaa. Toiminnasta ei saa aiheutua haittaa naapurituloille. Toiminnasta ei saa myöskään aiheutua varaa tiealueelle tai tien käyttäjille. (MAL 11 §, NaapL 17 §)

Aloituskatselmus

6. Luvanhaltijan on sovittava valvontaviranomaisen kanssa aloituskatselmuksen pitämisestä. Ottamistoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin aloituskatselmus on pidetty. Tällöin tulee seuraavat toimenpiteet olla tehtyinä:
- ottamisalue merkittynä maastoon
  - sallittu ottamistaso (N2000) merkittynä ottamisalueelle korkeusmerkinnöin
  - pohjavedenpinta mitattuna
  - vaaditut vakuudet jätetty.

Louhinta ja murskaus

7. Alueella saa tehdä porausta, räjäytystä, louhintaa ja murskausta arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 6-22 välisenä aikana pois lukien yleiset juhlapäivät. Kuormaaminen ja kuljetus ovat sallittuja arkipäivisin klo 6-22 välisenä aikana sekä poikkeustapauksissa lauantaisin klo 7-18. (YSL 52 §, NaapL 17 §, VNA 800/2010 8 §)
8. Räjäytykset on mitoitettava ja räjäytysaineet valittava niin, että räjäytyksistä ja niistä aiheutuvasta tärinästä ei aiheudu vahinkoa tai haittaa alueen ulkopuolelle. Räjäytysten suunnittelussa on huomioitava, että kiviainesta ei sinkoudu missään tilanteessa naapurituloille. Jokaisesta räjäytyksestä tulee pitää kirjaa. Kirjausten pitää sisältää tiedot ainakin räjäytysajankohdasta, räjäytysalueen koosta, karttarajaus räjäytysalueesta, tiedot panostuksen määrästä/tavasta, suunnitelluista tärinämittauksesta sekä räjäytettävän kiviaineksen määrästä. Lisäksi tulisi olla kirjattuna, miten tärinän minimointi on otettu huomioon ja miten varmennetaan, että louhinta toteutetaan suunnitelmien mukaan.

Toiminnanharjoittaja on vastuussa mahdollisten vahinkojen selvittämisestä, korjaamisesta ja korvaamisesta. Tarvittaessa tulee käyttää tärinämittareita. (YSL 52 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §)

9. Alueelta otettua maa-ainesta voidaan murskata hakemuksen mukaisesti. Mikäli alueelle tuodaan jätteitä tai maa-aineksia, joiden vastaanottoa ei

ole tässä hyväksytty, on jätteet viipymättä toimitettava hyväksytyyn vastaanottoaikaan. (YSL 52 §, VNA 713/2014 15 §)

10. Luvanhaltijan tulee huolehtia siitä, että kaikki alueella toimivat urakoitsijat ovat tietoisia tässä päätöksessä annetuista lupamääräyksistä. (MAL 11 §, YSL 52 §, VNA 713/2014 15 §)

Vesien johtaminen ja tarkkailu

11. Tarkkailua tulee tehdä Aluehallintoviraston päätöksen nro 81/2024 (dnro PSAVI/12246/2022) lupamääräysten mukaisesti ja niitä noudattaen. Toiminta-alueelta poistettavat kuivatusvedet tulee johtaa selkeytysaltaan kautta purkuojaan. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa tulvan vaaraa tai vettymistä. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava ojien kunnossapidosta sekä hoidosta. Louhoksesta pumpattavien vesien määrästä tulee pitää kirjaa. Toiminnan käynnistyessä ja toiminnan aikana louhoksesta poispumpattavien vesien määrää tulee seurata. Tiedot poispumpattavien vesien määrästä toimitetaan vuosiraportoinnin yhteydessä. Louhoksen tyhjennyspumpaus tulee tehdä Aluehallintoviraston päätöksen nro 81/2024 (dnro PSAVI/12246/2022) lupamääräysten mukaisesti. Tyhjentämispumpauksien aikana johdettava vesimäärä saa olla enintään 6 000 m³/vrk. Louhoksen tyhjentämisen jälkeen sinne kertyvää pinta- ja pohjavettä saa pumpata ja johtaa ojiin louhoksen kuivana pidon edellyttämän määrän.

Alueella täytyy olla selkeytysallas. Selkeytysallas tulee mitoittaa siten, että veden viipymä altaassa on riittävän suuri esimerkiksi kiintoaineksen poistamiseksi vedestä. Selkeytysaltaan mitoitusuunnitelma tulee lähettää hyväksyttäväksi Meri-Lapin ympäristöpalveluille ennen toiminnan aloittamista. Selkeytysaltaan pohja tulee rakentaa siten, että siitä on mahdollista poistaa kertyvä liete. Liette tulee sijoittaa siten, että se ei pääse valumaan ojiin tai pölyämään kuivattuaan. Vesien johtamisjärjestelyjen toimivuutta on seurattava säännöllisesti. Mikäli vesien johtamisesta aiheutuu ennalta arvaamattomia seurauksia, luvan saajan on viivytyksettä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. (MAL 11 §, YSL 7, 8, 16, 17, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

12. Selkeytysaltaasta ojaan johdettavan veden laatua tulee tutkia Aluehallintoviraston päätöksen nro 81/2024 (dnro PSAVI/12246/2022) lupamääräysten ja ELY-keskuksen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaan. Analyysivalikoimaa ja tarkkailua voidaan tarkistaa lupa-aikana. Analyysitodistus toimitetaan vuosiraportoinnin yhteydessä. (MAL 11 §, YSL 7, 8, 16, 17, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)
13. Pohjavedenpinnan korkeus tulee olla hakijan tiedossa. Pohjaveden pinnan korkeus tulee määrittää luotettavasti ennen ottamistoiminnan aloittamista. Lisäksi pohjaveden pinnan korkeus määritetään kolme kertaa vuodessa (kevällä, kesällä ja syksyllä). Pohjaveden pinnan mittaustiedot (N2000) kirjataan ja toimitetaan valvontaviranomaiselle vuosiraportoinnin yhteydessä. (MAL 3, 11 §, VNA 926/2005 6 §, YSL 17 §)

14. Pohjaveden laatu tulee tutkia Aluehallintoviraston päätöksen nro 81/2024 (dnro PSAVI/12246/2022) lupamääräysten ja ELY-keskuksen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaan. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa analyysivalikoimaa sekä ja analyysitiheyttä. (MAL 11 §, YSL 7, 8, 16, 17, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

Melu ja pöly

15. Meluntorjunnassa on huomioitava alueen muu käyttö ja melulähteet on sijoitettava mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueelle niin, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun ja pölyn leviämistä ympäristöön. Melutaso ei saa toiminnan johdosta ylittää minkään kuuden tunnin jakson aikana klo 7-22 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 55 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 45 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella eikä klo 22-7 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 50 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 40 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella. Tarvittaessa melutaso on valvontaviranomaisen määräyksestä varmistettava mittauksin. (MAL 11 §, NaapL 17 §, VNA 993/1992 2 §)
16. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa tai muita haitallisia päästöjä ilmaan. Pölyn sitomiseen on kiinnitettävä huomiota. Tarvittaessa pölyämistä estetään kastelemalla vedellä tai laitteistojen koteloinnilla. Tarvittaessa hiukkaspitoisuus on varmistettava mittauksin. (MAL 11 §, YSL 7, 52 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §, VNA 79/2017)

Jätteet

17. Jätehuolto on järjestettävä niin, ettei toiminnasta aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista tai haittaa ympäristölle. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei tule varastoida ongelmajätteitä. Jätteet tulee toimittaa asianmukaiset luvat omaavaan vastaanotto- paikkaan. Alueelle ei saa tuoda ottamisalueen ulkopuolelta ylijäämämaita tai muita jätteiksi luokiteltavia materiaaleja. (3, 11 §, YSL 16, 17 §, JL 13, 29 §)

Turvallisuus ja onnettomuuksien ennalta ehkäiseminen

18. Luvan hakijan on nimettävä asiantunteva henkilö, joka vastaa toiminnan suunnittelusta, tarkkailusta, kirjanpidosta sekä ympäristöhaittojen torjunnasta. Vastuuhenkilön yhteystiedot on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelulle. Nämä yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. (VNA 926/2005 6 §)
19. Tukitoiminta-alueelle keskitetään kaikkien polttoaineiden, öljyn ja muiden maaperän ja pohjaveden kannalta vaarallisten aineiden käsittely, tankkaus ja säilytys. Tukitoiminta-alueen maaperä on suojattava allasmaisella tiivisrakenteella. Rakenteessa olevan HDPE-muovin tulee kestää öljyisiä aineita sekä soveltua maarakentamiseen. Tukitoiminta-alueen tulee olla

riittävän iso. Ennen suojausrakenteen peittämistä tulee Meri-Lapin ympäristöpalveluille varata tilaisuus rakenteen tarkastamiseen. Öljytuotteita ei saa tuoda alueelle ilman hyväksytyjä suojarakenteita. Satunnaisetkaan päästöt eivät saa päästä maaperään ja sitä kautta pohjaveteen. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee alueen massat vaihtaa puhtaisiin. Mikäli öljyjen käsittely- ja tankkauspaikkojen suojausrakenteita ei rakenneta suunnitelman mukaisesti, tulee niiden rakenne hyväksyttävä valvojalla ennen tiiviiden alustojen rakentamista. (VNA 800/2010 9 §, MAL 11 §, YSL 7, 16-17, 52 §)

20. Tukitoiminta-alueella varastoitavat polttoainesäiliöt on varustettava ylitäytönestimellä, laponestolla ja tankkauslaitteistot lukittavalla sulkuventtiilillä. Säiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä, jotka on suojattava törmäysestein. Jakelulaitteen käyttö on estettävä silloin, kuin alueella ei työskennellä. Öljyä ja öljyistä vettä ei saa laskea maaperään, vaan öljyinen aines on toimitettava hyväksytyyn öljyisen jätteen vastaanottoipaikkaan. Toiminta-alueella on oltava riittävästi kemikaalivuotojen torjuntakalustoa (imeytysainetta sekä välineitä maahan valuneen aineen poistamiseksi välittömästi tiiviille reunalliselle alustalle). (MAL 11 §, YSL 16-17, 52, 66 §)
21. Työkoneita ei saa säilyttää, huoltaa tai pestä toiminta-alueella. Alueella ei saa varastoida tai säilyttää ottamistoimintaan liittymättömiä koneita tai laitteita. Toiminta-aikojen ulkopuolella koneita ja laitteita ei saa varastoida alueella. (YSL 7, 16-17, 52, 66 §)
22. Jos tapahtuu öljy-, kemikaalivuoto tai muu ympäristön pilaantumisen vaara aiheuttava tapahtuma (kuten pölyä, melua tai muuta päästöä ympäristöön lisäävä häiriö), on välittömästi ryhdyttävä torjuntatoimiin, joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Häiriöstä johtuvaa päästöä aiheuttava toiminta on keskeytettävä heti ja häiriö on korjattava ennen toiminnan jatkamista. Jos toiminnanharjoittaja ei itse kykene varmasti torjumaan maaperän ja pohjaveden pilaantumista tai muuta vaaratilannetta, sen on heti hälytettävä pelastuslaitos apuun. Öljyvahingosta, jossa torjuntatoimet ovat tarpeen, on viipymättä ilmoitettava pelastuslaitokselle.

Häiriötapahtumasta on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluille mahdollisimman pian. Maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta tapahtumasta on ilmoitettava mahdollisimman pian myös Lapin ELY-keskukselle. (MAL 11, VNA 800/2010 12 §, YSL 7, 15, 16, 17, 52 §, VNA 713/2014 15 §)

Vuosittainen kirjanpito ja raportointi

23. Maa-ainesluvan haltijan on tehtävä vuosittain tammikuun loppuun mennessä maa-aineslain 23 a §:ssä mainittu ilmoitus edellisenä vuonna otettujen aineiden määrästä ja laadusta. Ilmoitus tehdään NOTTO-tietokantaan. (MAL 23 §, VNA 926/2005 6 §)
24. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa laitoksen toiminnasta. Edellistä vuotta koskeva vuosiyhteenveto on toimitettava vuosittain maaliskuun loppuun mennessä Meri-Lapin ympäristöpalveluille sekä ympäristönsuoje-

lun tietojärjestelmä YLVA:an. Vuosiyhteenvedosta tulee käydä ilmi vähintään seuraavat tiedot:

- alueelta louhitun kiviaineksen määrä ja toteutunut louhintasyvyys
- murskatun kiviaineksen määrä
- louhinnan ja murskauksen tuotantopäivät ja toiminta-ajat (pvm ja lukumäärät ja työskentelyajat)
- räjäytysten ajankohdat ja käytetyt räjähdysainemäärät
- tiedot alueelta poistoimitetun murskeen määrästä
- tiedot varastossa olevasta murskatun ja murskaamattoman kiviaineksen määrästä vuoden lopussa
- toiminnassa syntyneiden jätteiden määrät ja jätteiden toimituspaikat
- polttoaineiden laatu ja käyttömäärät
- toiminnan tarkkailusta saadut mittaus- ja tutkimustulokset (mm. selkeytsaltaasta lähtevän veden laatu, louhoksesta pumpatut vesimäärät ajankohtineen, kalliopohjaveden pinnan taso ja laatu, tärinämitaukset)
- vahingot, häiriö- ja poikkeustilanteet sekä korjaavat toimenpiteet.

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa raportointivelvoitteita.
(YSL 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

Maisemointi ja jälkihoito

25. Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet on toteutettava koko toiminta-alueella (myös tukitoiminta-alueet) luvan voimassaoloaikana. Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi. Myös mahdollisesti vedenpinnan alapuolelle jäävät luiskat tulisi muotoilla samaan kaltevuuteen vähintään kahden metrin vesisyvyyteen saakka.

Louhoksen yläosan reunat on viimeistään louhintatoiminnan loputtua luis-kattava kaltevuuteen 1:3 maanpinnalta noin kaksi metriä havaitun luon-nontilaisen pohjavedenpinnan alapuolelle ja maisemoitava ympäristöön sopeutuviksi ja alueella liikkuville turvallisiksi.

Toiminnan päätyttyä tulee ottamisalueen reuna-alueilla olla mahdollista turvallinen jalankulku. Ottamisalueen lopulliset turvarakenteet tulee olla sellaiset, etteivät ne vaadi valvontaa ja kunnossapitoa. (MAL 11, VNA 926/2005 6 §, YSL 52, 94 §, VNA 713/2014 15 §)

26. Alue on siistittävä toiminnan lopettamisen yhteydessä. Mahdolliset tuki-toiminta-alueen suojarakenteet tulee purkaa. Alueelle ei saa jättää maa-ainesvarastokasoja lupa-ajan päättyessä. Jätteitä, risuja, kantoja, pintamaita ei saa haudata alueelle. (MAL 11, VNA 926/2005 6 §, YSL 52, 94 §, VNA 713/2014 15 §)

27. Louhoksen reuna-alueet tulee metsittää. Tällöin alueella olevat tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee pehmentää toiminnan loputtua. Alueelle tulee muodostaa mahdollisimman nopeasti uusi kasvualusta kuorittuja pintamaita käyttäen. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavu-

tetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kunta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Suositeltava varastointiaika on korkeintaan 2-3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Lupaviranomaisen erillisen hyväksymisen perusteella on mahdollista tarvittaessa hyödyntää muutakin pilaantumaton eloperäistä/humusmateriaalia, kuten maatunut turve, pintaverhoukseen. (MAL 11, VNA 926/2005 6 §, YSL 52, 94 §, VNA 713/2014 15 §)

28. Ennen lopputarkastusta on luvanhaltijan laadittava mittaustulosten perusteella ja lupaviranomaisen vaatimalla tarkkuudella alueelta kartta ja leikkauspiirustukset toteutuneista ottamistasoista sekä luiskien kaltevuuksista. Aineisto luovutetaan valvontaviranomaiselle viimeistään kaksi viikkoa ennen lopputarkastusta. (MAL 11 §)

29. Viimeistelytöiden jälkeen, ennen lupa-ajan päättymistä, on luvanhaltijan pyydettävä lopputarkastusta. (VNA 926/2005 6 §)

Paras käyttökelpoinen tekniikka ja ympäristön kannalta paras käytäntö

30. Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialaansa liittyvien tekniikoiden kehittymistä ja otettava niitä soveltuvin osin käyttöön, jos näin voidaan vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen syntymistä tai edistää jätteen hyötykäyttöä. (YSL 8, 52 §)

Vakuudet

Ennen maa-ainesten ottamistyön aloittamista luvanhaltijan on annettava Tornion kaupungille lupamääräyksiensä noudattamiseksi maa-ainestain 12 §:n mukainen **78 300 euron** vakuus. Vakuuden suuruus kallionottamisalueilla perustuu ottamisalueen pinta-alaan 6 000 euroa/hehtaari ja lisäksi otettavaksi esitettyyn maa-ainesten ottamismäärään $870\,000\text{ k-m}^3 \times 0,05\text{ euroa/m}^3$. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki vaaditut jälkihoitotyöt on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden on oltava yksilöity tätä lupaa koskeväksi. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa vakuussummaa. (Maa-ainestaksa, voimassa 1.4.2024 lähtien)

Hakijan on asetettava lisäksi lupamääräysten muuttamisen varalle 78 300 euron vakuus (MAL 21 §).

TOIMINTAA KOSKEVIA MUITA SÄÄDÖKSIÄ

Murskauksessa on noudatettava valtioneuvoston asetusta kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUVAN MUUTTAMINEN

Lupa on voimassa **31.12.2034** asti. Mikäli toiminta olennaisesti muuttuu tai laajenee, on toiminnalle haettava uusi lupa.

Toiminnalle myönnetään maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen lupa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, sillä kyseessä on olemassa oleva kallionottamisalue, jossa on tehty maa-ainesten ottoa. Toiminnan jatkaminen ei aiheuta sellaista merkittävää pysyvää vahinkoa tai haittaa, joka estäisi toiminnan aloittamisen ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Valitusviranomaisen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 6 §:n mukaan maa-aineslupa on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Maa-aineksia ei saa ottaa siten, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolojen huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasisusta naapureille.

Valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (MURAUS-asetus 800/2010) asettaa lähtökohtaisia määräyksiä toiminnan sijoittumisesta, tukitoiminta-alueesta, ilmaan johtuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittamisesta ja meluntorjunnasta. Asetusta sovelletaan vähimmäisvaatimuksena silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa.

Lupaharkinnan perusteet

Tämän hetkisen tiedon mukaan määräysten mukainen toiminta täyttää maa-aineslain, ympäristönsuojelulain sekä jätelain ja niiden nojalla annettujen säädösten vaatimukset ja toiminnassa voidaan noudattaa, mitä luonnonsuojelulaissa säädetään. Edellä mainitun perusteella maa-aines- ja ympäristölupa myönnetään.

Aluehallintovirasto on myöntänyt alueelle lupamääräyksen nro 81/2024 (dnro PSAVI/12246/2022).

Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen

Tornionlaakson museon lausunto on otettu huomioon lupaharkinnassa.

Meri-Lapin terveystarkastuksen muistutus on huomioitu lupamääräyksissä 4,5,8 ja 15-16.

Lapin ELY-keskuksen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 2,3,4, 8,11,17,19-21 ja 25-27

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1- 4, 6, 9-16 ja 23-24

Lupamääräykset on annettu lupapäätöksen valvonnan toteuttamiseksi. Lupamääräykset ovat tarpeen myös luvanhaltijan omavalvonnan ja selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi.

Lupamääräykset 3-5, 7-8, 15-16 ja 30

Lupamääräykset on annettu toiminnasta lähikiinteistöille ja mahdollisesti häiriintyvillä kohteilla aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 3, 4 ja 18

Maa-ainesten ottamisen sekä toiminnan vastuuhenkilöstä ja alueen merkitsemisestä on määräykset turvallisuussyistä.

Lupamääräykset 11-14, 19-22 ja 30

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi maaperän sekä pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi. Vesien puhtauden varmistamiseksi runsasvetisinä aikoina voi olla tarpeen selkeyttää alueelta pois johdettavista vesistä kiviä ja maa-ainesta. Vesinäytteenotto katsotaan tarpeelliseksi, jotta johdettavien vesien laatu on selvillä. Pilaantuneen maaperän puhdistamistapauksissa ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisen.

Lupamääräykset 17, 26

Lupamääräykset on annettu jätteistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräykset 25-29

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi alueen jälkihoidon ja maisemoinnin onnistumiseksi.

Sovelletut säännökset

Maa-aineslaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)

Valtioneuvoston asetus melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920)

Jätelaki (646/2011)

Muinaismuistolaki (295/63)

Luonnonsuojelulaki (1096/96)

Vesilaki (587/2011)

Maa-aineslain edellyttämistä tarkastus- ja valvontatehtävistä suoritettavat maksut, (hyväksytty Meri-Lapin ympäristölautakunta 20.2.2024, voimaantulo 1.4.2024)

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksa, Meri-Lapin ympäristölautakunta 17.9.2019, voimaantulo 1.10.2019 (YsvoT)

KÄSITTELYMAKSU JA VALVONTAMAKSU SEKÄ NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN (MAL 23§)

Lupapäätöksen maksu määräytyy Meri-Lapin ympäristöpalveluiden maa-ainestaksan mukaan. Taksan 2 §:n mukaan suunnitelman tarkastuksen perusmaksu on 300 euroa ja lisäksi lupahakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan 0,015 euroa/m³. Lupapäätöksen tarkastamisesta on luvan haltijan suoritettava **13 350 euroa**.

Taksan 6 §:n mukaan ottamisalueen rajakiinteistöjen kuulemisesta peritään 45 euroa jokaista kuultavaa kiinteistöä kohti, kuitenkin enintään 300 euroa/hakemus. Hakemuksen johdosta on lähetetty 18 kirjettä ottamisalueen rajakiinteistöjen omistajille. Hakemuksen kuulemisesta on luvan haltijan suoritettava **300 euroa**.

Kivenlouhinnan tai murskaamon ympäristöluvan käsittelymaksu on 2 200 euroa, josta maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyssä peritään 50 prosenttia eli **1 100 euroa**.

Yhteensä lupapäätöksen käsittelymaksu on **14 750 euroa**. Lasku lähetetään erikseen Tornion kaupungin rahatoimistosta.

Ottamisen valvonnasta on luvan saajan suoritettava vuosittain Meri-Lapin ympäristöpalveluille luvan voimassaoloaikana taksan 4 §:n mukaisena **valvontamaksuna 4 350 euroa** (0,005 euroa/m³ otettavaksi sallitun maa-aineksen kokonaismäärän mukaan). Valvontamaksu on maksettava, kunnes lupamääräykset ovat tulleet täytetyksi ja loppukatselmus on pidetty, vaikka luvan voimassaoloaika olisikin kulunut umpeen tai lupa olisi peruttu (taksa 5 §). Vuosittaiset taksojen tarkistukset saattavat aiheuttaa muutoksia edellä mainittuihin valvontamaksuihin.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan 20.12.2024. Tieto päätöksestä annetaan kuulutuksella, joka julkaistaan Tornion kaupungin verkkosivuilla 20.12.2024. Kuulutus ja päätös liitteineen ovat nähtävillä valitusaikana 20.12.2024-27.1.2025 Tornion kaupungin verkkosivuilla sekä Tornion kaupungintalolla osoitteessa Suensaarenkatu 4, Tornio.

MUUTOKSENHAKU (YSL 84, 190 §, HIKL 14, 22 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta viimeistään 27.1.2025. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.